k jövőjét biztositsuk; mert bármit
et elmondhatunk biztosan s ez az:
kban s e helyen, melyet hazánk el-
csak oly nemzetnek lehet, mely a
agas fokán áll.“
A r a n y J á n o s olvasta fel a
az akademia munkálódásáról s
létéről.
e n d r a s s i k J e n ő olvasott
Balassa János fölött, és K e l e t i
értekezést a müvészetről, mint
i tényezőről.
g G y u l a i Pál titkár olvasta
ázatok, uj jutalmak és uj tagvá-
ló jelentést, elnök 1 óra után fel-
pélyes közgyülést.

Legujabb.

s, máj. 27. A császárnak a vi-
sználatát ajánlják. Laboulaylet
ték. Utczai zavarok és elfoga-
k elő.
don, máj. 27. A „Times“ hirei
ába tört feniek teljesen szét-
ész expedetio példátlan nevet-
t.
lovicz, máj. 28. A szerb con-
skörére vonatkozó bizottsági
évszerinti szavazásban — 44
elfogadtatott. Eszerint a con-
álasztani a püspököket. E kér-
el a javaslat első czikke —
acs harcz után — véglegesen
Kengyelacz püspök — a püs-
ében — óvást tett e határozat

encz, máj. 27. Garibaldi el-
a szigetét. A forradalmi bandák

özgazdászat.

reczen, május 30. A heti sertés-
tieknél élénkebb volt, mind sovány
ést elég mennyiséggel hajtottak,
zépszerü volt, a sovány sertés ára
izott sertés font számra 23—25
onna árak mázsánkint 27—29 ft.
vására legközépszerübben volt lá-
en a mezei munkáltatás miatt, ke-
hozatott, főleg tengeri; keresett
eset hoztak, mi miatt az árak is
evők tartózkodtak, a tengeri köb-
—40 krra rugott.
munkáltatnál a napszám ára emel-
80—90 kr 1 ft, koszt nélkül 1 ft
nk éjjelenként hüs, nappal mérsé-
tényes, száraz s szeles.

yilttér.

rési hirdetmény.

május 31-kén reggel 9 órakor a
rékpénztár é... ...n, a... egész
feiszerelvény,
potban többnemü használt bu-
rdók és ládák, egy jó kézi liszt-
malom és egyéb más ingóságok,
és mellett eladatnak.
Ifj. Papp György.

áj. 30. Cs. arany 5.78. ezüst 121.25
s kiadótulajd. Oláh Károly.
rs: Borostyáni Nándor.

FERENCZ
éhen
zében (firneis) törött
stékek,
mint
veteménymagvak,
er áruk
lás mellett kaphatók
Czeglédutczán
karékpénztár háza alatt.

1300□öl helyiség
szabad kézből eladó; érte-
kezhetni szél-utcza 2480.
sz. a. tulajdonos Bihari
Jánossal. 200. 9—

1870. II. évfolyam. 105. szám. Kedd, május 31.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Félévre 5frt.
Három hóra 2 frt 50 kr.
Egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz Vecsey-ház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.
Hirdetési dij:
5 hasábos petit sorért 5 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Nyilttéren megjelenő közlemény 5 hasábos sora 15 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szinte több izbeli hirdetések alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Gróf Andrássy mint rendező.

Lapunk szombati számában mi is közöltük ama királyi kéziratokat, melyek szerint közmunka- és közlekedési ministerré Gorove, kereskedelmi ministerré pedig Szlávy neveztetett ki. A mi az előbbi kinevezést illeti, átalán azon vélemény uralkodik a főváros politikai köreiben, mikép Gorove ur a ministerelnök határozott kivánságára állott rá e tárczacserére, sőt bécsi lapok közönségesen jól értesült pesti levelezői nyiltan gróf Andrássy befolyásának tulajdonitják a magyar ministerium keblében történt közelebbi változásokat.

Annyi tagadhatlan, hogy Lónyai eltávozásával Andrássy grófnak nincs mit tartania attól, mikép politikája ellen valaki opponáljon a ministertanácsban. Az uj pénzügyminister, mint már ismételve mondtuk, engedelmes eszköze a ministerelnök kormány-mindenhatósági terveinek, mert Andrássy grófban csak mesterét látja, ki őt a pápai collegium tanszékéről a pénzügyministerség bársony karszékébe ültette. Kerkápolyi ur tüskén-bokron át követi a nemes grófot, mint Faust Mephistót.

Hogy a ministerium többi tagjai sem birnak kellő erélylyel vagy akarattal ellensulyozni Andrássy ur törekvéseit, az számtalan kérdésben bebizonyult már, hol az ellennézetek daczára mindig a ministerelnök akaratja lett uralgó. Köztudomásu tény, hogy a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslat némely lényeges pontjai ellen magában a ministertanácsban nyomós érvek hozattak föl. Andrássy gróf sürgetésére azonban az ellennézeten levő ministerek is kénytelenek voltak elfogadni a javaslat eredeti szerkezetét.

Gorove ur a közelebbi tárczacsere által is bebizonyitá, hogy nem tud szabadulni a ministerelnök büvköréből. E tárczacsere szükségességét egyetlenegy észszerü ok sem indokolhatja. Gorove ur 3 évi ministersége alatt elég jártasságot szerzett már magának a kereskedelmi ministerium ügyeiben, s egyátalán azon volt, hogy a közvélemény óhajának megfelelőleg kezelje tárczáját. Most a ministerelnök önfejüsége a közlekedési ministerium terhes székére ülteti Gorovét, és oly ügyek vezetésével bizza meg őt, melyekhez nemcsak jóakarat, hanem hosszasabb tapasztalat és tájékozottság is mulhatlanul megkivántatik. Hanem gróf Andrássynak ez mindegy. Az ő czéljai követelték e tárczacserét, s az meg is történt, daczára, hogy a közügy inkább vesztett, mint nyert vele.

A mi az uj kereskedelmi ministert, Szlávy urat illeti, — leghatározottabb politikai ellenfelei is kiváló tisztelettel nyilatkoznak egyéni jelleméről és magas müveltségéről. De Szlávy ur tanulmányai nem olyanok, hogy hasznukat vehetné mint kereskedelmi minister. Ha a kormány egy külön földművelési ministerium felállitását határozta volna el, s ennek vezetésével Szlávyt bizza meg: bizonyára mindenki megnyugvással fogadja e lépést, mert a kormánypárt soraiban aligha találhatnánk Szlávynál alkalmasabb egyént egy külön földművelési ministerium ügyeinek vezetésére. Szlávyt tanulmányai és tapasztalatai kiválólag ily tiszt betöltésére képesitenek, sőt mint belügyminister is sokkal inkább lenne az őt megillető helyen. — Azonban a kormány még mindig nem hederit a közvéleményre, és nem gondol egy külön földmüvelési ügyérség szervezésére, holott a a magyar gazdaközönség égető érdekei sürgetőn követelik ezt.

Az egész ministerváltozásokból csak az a tanulság, hogy gróf Andrássy, elkényeztetve és felbátoritva a többség fejbólintó és mindent helyeslő magatartása által, napról-napra előhalad azon uton, mely a kormány-mindenhatóság megteremtéséhez, és következésképen az alkotmányosság megsemmisitésére vezet. A nemes gróf kezd magának tetszeni e szerepben, s nehogy törekvései ministertársai által ellenzésre találjanak: kabinetjét majdnem csupa statistákból állitja össze, kiknek csak ugy szabad mozogni, mint azt az ő magas rendezői keze jónak látja.

Valóban kiváncsiak vagyunk, minő meglepő darabot fog produkálni a nemes gróf legközelebb statistáival. A bukás ellen kétségkivül biztositva lesz a legujabb darab ép ugy, mint az előbbiek. A rendező urnak . . . bocsánat, a ministerelnök urnak igen hálás közönsége van: az országgyülési többség, mely valódi tapsoncz módra a legizetlenebb produktióra is rákiáltja a bravissimót . . . . .

Várjuk a függöny fölgördülését.

Borostyáni N.

Az országgyülési baloldali kör

véleménye, a köztörvényhatóságok és községek rendezéséről előterjesztett törvényjavaslatok tárgyában.

(Folytatás.)

Ezek szerint a szóban forgó törvényjavaslat — melynek nem csupán egyes részei hibásak, de a melyen egészben egy hibás irány: a központositás és á kormányi teljhatalom iránya vonul keresztül, nem lévén módositások által kellően kijavitható: nem tehetünk egyebet, mint azt, hogy az előterjesztett törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául sem fogadván el, jelöljük ki a legfőbb elveket, melyek alapján a törvényhatóságokat rendeztetni kivánjuk, és egyuttal terjeszszünk egy határozati javaslatot a képviselőház elé, melyben a fentebbiek szerint indokolván, hogy a benyujtott törvényjavaslat a részletes tárgyalás alapjául el nem fogadható, inditványozzuk, hogy a ministerium utasitassék oda, hogy az általunk kifejtett elvek alapján egy uj törv. javaslatot dolgozzék ki.

Miután pedig a községek rendezéséről szóló törvényjavaslat a törvényhatóságok és a községek közötti szoros kapcsolatnál fogva, a törvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslattól czélszerüen el nem választható; miután épen ezért sok részben annak is ugyanazon hiányai vannak; s általában az egyiknek más elvek szerinti átdolgozása a másiknak is ugyanazon elvek szerint átdolgozását vonja maga után: az előadott megállapodás arra is kiterjesztendő s a főalapelvek arra vonatkozólag is megállapitandók.

A legfőbb elvek, melyek a mondottakhoz képest megállapitandók lennének, a következők:

1.) Annak eldöntésénél, mely városok képezzenek külön törvényhatóságot, nem a kir. városi privilegium, hanem az szolgáljon irányadóul, hogy mely városok vannak népességök számánál, anyagi és szellemiségüknél fogva oly helyzetben, hogy a törvényhatósági jogoknak és kötelezettségeknek megfelelni tudjanak.

Az, hogy névszerint, mely városok lesznek ezek, magoknak a városoknak és az eddig ily joggal nem birt városokra nézve azon megyéknek is meghallgatása után, melyeknek területén fekszenek, a törvényhozás által meghatározandó, és minden későbbi változás ily módon eszközlendő.

Törvényhatósági jogától egy várost sem lehet megfosztani, mely azzal birt, s mely az ezen jogélvezettel járó kötelezettségek teljesitésére képesitve van.

A közjogi helyzetre, jelesen a központi kormánynyal a közigazgatásból folyó viszonyra nézve a városi és megyei stb. hatóságoknak egyenlő jogkörrel kell birniok.

Mindenik a törvényes felsőbb felügyelet alatt áll.

A városok belszervezetének nem szükséges és czélszerüen nem is lehet a megyék és székek sbt. belszervezetével egyenlőnek lenni; e tekintetben a városi törvényhatóságokra nézve az 1848. évi 23. t. cz. rendelkezése érvényében hagyandó. Ezen törvény hiányai külön törvény által fognak pótoltatni, a mely törvényben lesz meghatározva az is, hogy a törvényes felsőbb felügyelet a városokat illetőleg mi módon gyakoroltassék?

Addig is azonban, mig ezen további intézkedések megtörténnének, a bizottmányok és a titztviselők ujra választása megtartását a városi törvényhatóságokban ugyanakkor, midőn ez a jelen törvény értelmében a megyékben stb. eszközöltetni fog, a törvénynek engedélyeznie kell.

2-szor. Az egész törvényen azon elvnek kell keresztül vonulnia, hogy a törvényhatóság vezeti a közigazgatást saját szervei által, és a kormányt csak az ellenőrzés illeti.

Természetes kifolyása ennek, hogy a kormány nem közvetlenül a tisztviselőkkel, hanem a törvényhatósággal s azokkal csak is ennek az utján rendelkezik.

Beavatkoznia hivatalból, az adókérdésnél kijelölendő esetek kivételével csak azon esetben lehet, ha törvénysértést lát a törvényhatóság határozataiban vagy statutumaiban, de sem ekkor sem más esetben nem utasithatja a tisztviselőt arra, hogy valamit tegyen vagy ne tegyen, hanem rendeleteit magához a törvényhatósághoz kell intéznie.

Egyesek vagy községek panaszára is lehet azonkivül beavatkozni, ha a közigazgatás törvényes jogkörében mozgó intézkedés czélszerütlen vagy méltánytalan volta képezi a panasz tárgyát; azonban a beavatkozás ez esetben is egyedül maga a törvényhatóság utján érvényesithető.

Azon esetekben, midőn a törvény megsértéséről van szó, a sérelem orvoslását és a netalán okozott kár megtéritését az egyesek, községek és az államnak egyaránt a rendes törvényszékek előtt kell szorgalmazniok.

3-szor. Hogy e miatt a közigazgatás gyorsaság és folytanossága ne szenvedjen, a törvényhatóságok közgyülései saját tagjaikból az alábbiak szerint nehány tagot választanak, és ezek — az ugyan csak alább megnevezendő tisztviselőkkel együtt — képezik a kis gyülést, mely az alispán elnöklete alatt a közigazgatás közvetlen vezetését a közgyülés iránti felelősség mellett eszközli.

A közigazgatás rendes keretében mozgó felsőbb törvényes rendeleteket, részint az alispán maga, részint a kis gyülés végrehajtathatja, de minden intézkedéséről jelentést tartozik tenni a közgyülésnek és az iránti felelősség alól semminemü ministeri rendelet föl nem oldozhatja.

Oly felsőbb rendeletek pedig, melyek ezen körön kivül esnek, vagy a melyek iránt akár az alispánnak, akár a kis gyülésnek a czélszerüség vagy épen a törvényesség szempontjából aggályai vannak, végrehajtás előtt okvetlenül a szükség esetében rendkivülileg is összehivandó — közgyülés elébe terjesztendők.

Rendkivüli közgyülés a főispán, az alispán, a kis gyülés, ugy a bizottmány tagjai egy tizedrészénck kivánságára mindig összehivandó.

4-szer. A házi adót illetőleg, annak a törvényesen megállapitott egyenes adó kulcsa szerint meghatározása kivetése és beszedése iránt addig is, mig az államadók behajtása iránti eljárás a decentralisatió és a józan takarékosság elvei szerint törvényhozásilag szabályozva, s ennek irányában teendői is megállitva lesznek, a törvényhatóság intézkedik.

Mig ez bekövetkeznék, jogában áll, a házi adó beszedését ugyanazon szervek által is eszközöltetni, a melyek az államadó beszedésére hivatvák, mely esetben azok a megye házi adóját időszakonkint egész mennyiségében a megye pénztárába átszolgáltatni tartoznak.

A házi adóra vonatkozólag, a kormány az adó alapját képviselők egy tizedének panasza esetén kivül hivatalból következő esetekben avatkozhatik be:

a) ha egy törvényhatóság, mely az államadónak több mint 30 százalékjával van hátralékban, saját költségvetését felemeli.

b) ha valamely törvényhatóság tulságos takarékosságból vagy bármely más okon nem gondoskodik mindazon költségek fedezéséről, melyeket a törvény értelmében teljesiteni köteles.

Ezen esetekben is, ugy az egyesek panasza folytáni intézkedés, mint az adónak előző évi mérvére leszállitása, valamint a figyelembe nem vett kötelességek figyelembevétele iránti rendelkezés magához a törvényhatósághoz intézendő, annak előadott indokai, különösen az a) pont esetében a közigazgatás rendkivüli szükségleteire alapitott igazolása figyelembe veendők.

Egyes adókötelezetteknek az egyéni kivetés helytelensége, az ez uton rajtok elkövetett igazságtalanság vagy törvénytelenség iránti panasza, a mennyiben az a törvényhatóság kebelében el nem igazittatnék, törvényszéki eldöntésre utasitandó.

Magától értetik, hogy ha a házi adó életbe lép, az államadónak annyival lejebb kell szállitania, a mennyi abból eddig az önkormányzat körébe tartozó közigazgatási költségek fedezésére forditattatott.

Az ingatlan vagyon szerzése vagy elidegenitése kérdésében oly kérdésekben, melyek az ingatlan vagyonnak és általában minden törvényhatósági czélokra forditott vagy a törvényhatóságokat képező városokban községileg kezelt, vagy más hason czélra szolgáló javadalmaknak kezelése vagy bérbeadása iránt felmerülnek, a kormánynak beavatkoznia csak akkor lehet, ha nála az érdekeltek részéről a törvényhatóság intézkedése ellen panasz emeltetik.

A jelen pontban foglaltak állanak a külön törvényhatóságot nem képező községek és a törvényhatóságok közötti viszonyra nézve is.

Minden oly esetben, midőn a fenebbi két pontban emlitett fekvő vagyonnal vagy más ily javadalomnak jogi természetéről vagy a tulajdonjogról van szó, az elhatározás a rendes törvény utjára a rendes törvényszékekre tartozik.

5-ör. A törvényhatóságok a kormány törvényes rendeleteit végrehajtani kötelesek, szabadságukban áll azonban a kormány bármely rendelete ellen — ha csak külön törvény egyes esetekre nézve másképen nem intézkedik — végrehajtás előtt egyszer felirni.

Ezenfelül azon esetben, ha a törvényhatóság valamely rendeletet törvénytelennek tart, jogában áll a végrehajtás előtt másodszor is felirni; és ha a kormány a rendeletnek végrehajtásához akkor is ragaszkodik, a törvényesség kérdését az államtörvényszék dönti el; mely a képviselőház által e czélra kijelölt tagokból alakittatik.

Ha ezen törvényszék a rendeletet törvényesnek állapitja meg, az föltétlenül végrehajtandó; ha pedig törvénytelennek nyilvánitja, végrehajtását a kormány nem követelheti.

Ha oly rendelet mely ellen a törvényhatóság végrehajtás előtt másodszor is felirt, az államtörvényszék által térvényesnek mondatik ki, a második felirás miatt akár az államnak, akár egyesek, testületek vagy községeknek, netalán okozott károkért a bizottmány azon tagjai, kik a végrehajtás mellőzősével a második felirásra szavaztak, felelősséggel tartoznak.

Hogy ezen felelősség gyakorlatilag érvényesithető legyen, a végrehajtás előtti masodik felirás felett mindig személyes szavazásnak van helye.

Ily esetekre vonatkozólag a gyorsaság tekintetéből szükséges rendkivüli közgyülések tartása s azok határideje és más hasonlók iránt a törvényben okvetlenül intézkedni kell. Ellenben azon esetekről, midőn az állam fenállásának, biztonságának és nyugalmának érdekében a kormány törvény által megszabott hatáskörén tul, a törvények felfüggesztésével is rendelkezni van jogositva sőt kötelezve: az intézkedésre nem ezen az államélet rendes folyamára vonatkozó törvény van és lehet hivatva.

6-szor. A törvényhatóságok minden fennálló jogai egyébiránt fentartandók a nélkül, hogy azokat egyenként elsorolni kellene; sőt, hogy a kérvényezési jog nagyobb hatályu legyen, állapittassék meg, hogy a törvényhatóságok kérvényei az országgyülésen más kérvényektől elkülönitve bizottságilag külön tárgyaltassanak; és a bizottság véleményével és annak indokaival együtt, országgyülési tárgyalás előtt kinyomatva, a házban szét osztassanak.

Az igazság szolgáltatás körüli jogaik az 1868-ik évi 4. törvényczikk által csak most lévén eltörülve, nem lehet kilátás arra, hogy az azon törvény életbe lépte után szerzendő tapasztalatok előtt, e tekintetben változtatás történjék: a rendőri ügyek azonban valamint a bünügyi vizsgálatok, az itéletek végrehajtása, ugy szintén bizonyos polgári peres ügyek elintézése a törvényhatóságok illető tisztviselöire is bizandók.

Természetes, hogy a törvényszékeknek ezekre vonatkozó felszóllitásait a tisztviselők azonnal teljesiteni tartoznak, miként az eddig is jelesen váltóügyekben kötelességük volt.

7-szer. A megyét stb. képviseli s a megyei hatóságot gyakorolja a bizottmány, mely tisztán és egyedül választott tagokból alakitandó.

Az illető megye, szék stb. alakitja saját kebelében a választó köröket, melyekben mindazok, kik valamely községben községi adót fizetnek egyenes választás utján választják meg a bizottmánynak azon körre eső tagját vagy tagjait.

Arra nézve, hogy ki választandó bizottmányi taggá, statistikai adatok alapján oly qualificatiót kell megállapitani, mely a nélkül, hogy a megyei honpolgárnak bármelyik osztályát kizárná, biztositékot nyujt az iránt, hogy a bizottmány tanácskozásra képes és tulnyomólag a kellő önállósággal és belátással biró tagokból álló testület legyen.

A bizottmányok tagjainak számát illetőleg a megyék stb. ugy osztályozandók, hogy a bizottmány 120 tagnál kevesebb és 600 tagnál többől ne álljon, az egyes körök annyi tagot választanak, a mennyi a megye összes népessége és saját népességük aránya szerint rájuk esik.

A bizottmány 9 évre választatik; — oly formán azonban, hogy egy harmada, mely harmadba az elhaltak, leköszöntek ellválasztottak stb. is beleszámitandók, minden három év elmultával kilép s az ugy megürült helyek uj választás utján töltendők be.

A kilépett tagok ujolag is megválaszthatók.

Minden 9 év elteltével egészen uj bizottmány választásának van helye.

8-szor. A bizottmány mint közgyülés a közigazgatást

a) a kis gyülés

b) a tisztikar által gyakorolja.

A kis gyülés áll a bizottmánynak azon az egész bizottmány tized részét tevő tagjaiból, kiket ezen czélra saját kebeléből minden kijelölés nélkül választ. Ezeknek száma husznál kevesebb nem lehet. Szavazattal biró tagjai továbbá az alispának, főjegyző, főügyész, főszolgabirák, főorvosok, főmérnökök, főpénztárnok és a főszámvevő.

A qualificatio, melylyel a tisztviselőknek birniok kell, részletesen megállapitandó.

A három évi cyclus elteltével mindig a bizottmányt kell legelőször kielégiteni, vagy ha épen a 9 év is eltelt, egészen ujra választani, azután megválasztandók a kis gyülés nem tisztviselő tagjai és végül a tisztviselők.

A tisztviselők kijelölés mellet 3 évre választatnak.

A kijelölésre a választást megelőző közgyülésen egy legalább 10 és legfeljebb 20 tagból álló választandó, mely a főispán elnöklete alatt megállapitja a kijelölendők névsorát.

Minden tisztségre négy egyén jelöltetik ki, s ha ez közmegegyezéssel nem lenne eszközölhető:

TÁRCZA.

A tüzpróba.

Regény az amerikai életből.

Irta: Dr. Williams J. B.

(Folytatás.)

Midőn e szavak tisztán és érthetőleg állottak szeme előtt, a szegény ifju alig merte hinni, hogy ébren van. Csak az aggasztá: hátha ez utmutatás nem az ő börtönére vonatkozik és daczára ama roppant izgatottságnak, mely elbágyadt tagjaiban támadt, elég lélekjelenléttel birt nemcsak azonnal az ablakhoz menni és a köveket megszámlálni, hanem testi erejének utósó maradványával a tizedik követ benyomni. Leirhatlan öröm lepte meg, midőn a rugó engedett és a rejtekajtó fölpattant s egy sötét folyosót tárt előtte föl.

A menekülés gondolatára Reginald uj erőt érzett idegeiben; nehány pillanat alatt minden szenvedését elfeledte. De azt is tudta, hogy még nem jutott ki az ellenség barlangjából, s föltette magában, hogy nagy vigyázattal lesz a menekülésnél. Gyertyával kezében lépdelt végig a folyosón, ovatosan tekintve szét mindenfelé. A folyosó végén egy vasajtó volt, mely belülről volt tolózárral becsukva. Vigyázva vonta vissza a zárt és megnyitá az ajtót. Tiszta üde lég csapta meg arczát. Egy lépcső alján állott, melyen azonnal fölsietett és midőn a felső fokra lépett, a kertbe jutott ki, mely a házat körülvette.

Nem kétkedett többé, hogy Istennek szabad ege alá ért, mert a roppant boltozaton át látta ragyogni a csillagokat, melyek őt üdvözölni látszottak. Mily édes érzéssel tölté el lelkét az üde lég! mely szabadságot és boldogságot igért neki! Most már ismét láthatja Edithet és oltalmazhatja ellensége ellen.

A tiszta csillagfény a nagy terjedelmü kertnek bejáratát látni engedé, s arról is meggyőzte, hogy a kertben egyetlen lélek sem volt. Négykézláb csuszott a kapuig, melyet megnyitva, egy percz mulva már a nyilt orszaguton volt. Lassan haladt tovább ama légköri széles világosság irányában, melyet Uj-York légszeszlámpái terjesztének, és mentül inkább távozott amaz átkozott laktól, annál jobban gyorsitá lépteit. Mióta és mely uton haladt ő, maga sem tudta. Csak ment ameddig lábai birták, mig ezek végre megtagadták a szolgálatot és ő az országut mellett vonuló gyalog ösvényen eszmélet nélkül rogyott össze.

Carlin doktor.

„Most nyugodtan alszik.“

Ezek voltak az első szavak, a melyeket dr. Charlton hallott, midőn eszméletlenségéből ismét magához tért. Széttekintett és saját szobájában találta magát, Evelyn ur házában. Oly gyönge volt, hogy csak alig tudott megfordulni. Éj volt, mert a szobában lámpa égett, melynek halvány világánál egy középkoru nőt vett észre, ki a kandalló tüzénél ült. Ugyanekkor egy férfit is látott, ki e pillanatban az ajtónál beszélgetett egy kivül álló egyénnel.

— Gondolja ön, hogy már tul van a veszélyen? — kérdé a kivül álló, kiben Reginald legott Edith dallamos hangjára ismert.

— Én azt hiszem a válságon már tulesett — viszonzá a férfi, ki — mint Charlton, e szavaiból gyanitá, orvos lehetett.

— Midőn fölébred, — ha ugyan várakozásomban nem csalódom, — eszméletét ujra vissza fogja nyerni, s ezután csak azon kell iparkodnunk, hogy elvesztett ereje ismét helyre álljon.

— De meg van ön doktor győződve, nemde, hogy fölgyógyulása nem szenved kétséget? — kérdé Edith aggálylyal.

— Én a legjobbat remélem kedves kisasszony. — viszonzá az orvos — és hiszem, hogy egészsége mielőbb helyreáll. De minden attól függ, ha a lehető legnagyobb nyugalomban lesz. Idegrendszere nagy rázkódásnak volt kitéve, és ebből támadt az ideglá z. Ezen hála Istennek már tul volnánk, de ez rendkivüli gyengeséget idézett elő, és okvetlenül huzamos időre lesz szükség, mig a beteg tökéletesen visszanyerheti előbbi erejét.

— Atyám szerfelett aggódik miatta, és nagyon megörül, ha jó hirt viszek neki. Mi valamennyien a legnagyobb hálára vagyunk lekötelezve önnek fáradhatlan buzgalmáért.

— Szót se erről drága miss Evelyn, — viszonzá az orvos, — én csak kötelességemet teljesitém.

Miután még nehány szót váltottak, Edith eltávozott és az orvos a beteg ágyához sietett. Ez fölnyitá szemét és megkisérlé szólni, de csak alig hallhatólag tudá, susogva e kérdést intézni:

— Mi történt velem?

— Csak csöndesen kedves doktorom! — szólt az orvos a legnyájasabb hangon; — ön valóban igen beteg volt; most ugyan már javult állapota, de még mindig nagyon gyönge. Minden attól függ, nyugodtan viseli-e magát vagy sem. Lassankint, ha erejét visszanyeri, mindent elbeszélek a mi csak történt, de most a legnagyobb nyugalomra van szüksége. — Mistress Adams, tevé utána, a kandallónál ülő nőhez fordulva, — megkapta kegyed a csöppeket, miket rendeltem?

— Igen, — válaszolt az ápolónő, az orvosnak átnyujtván az üveget.

— Önnek most e csöppeket be kell venni, — szólt az orvos az üveg tartalmát egy pohárba öntve, — és ugy hiszem, ettől reggelig nyugodtan fog aludni. Ön még fiatal, erős testalkatu — és én nem kétkedem, hogy egészsége csakhamar helyreáll. Valószinüleg nehány nap mulva fölüdül annyira, hogy mindent elbeszélhetek, a melyek csak történtek önnel.

E közben az orvos Reginald ajkához tartá a poharat, ki is annak tartalmát lenyelte.

— Én reggel korán ismét visszatérek önhez, — szólt az orvos — azalatt ajánlom a nyugalmas álmot. Ezzel egy ápolónak gondos tapintatával igazitá meg Reginaldnak vánkosát s nesztelenül hagyá a szobát el, ugy hogy lépteit sem lehete hallani.

A nyugalomnak legkellemesebb érzése szállá meg a betegnek tagjait, melyből észrevétlenül szenderült át álomba. Midőn fölébredt, a nap már besütött ablakán s szemét ez irányra vetve, legnagyobb csodálkozással vette észre, hogy a ház előtti fák zöld lombokkal boritvák, holott az ő számitása szerint még csak pár nappal ezelőtt rügyeztek a fák. Hogy lehetett az, hogy egy éjjel ugy kihajtsanak a levelek? Oda hivta az ápolónőt ágyához. — Mióta vagyok én már beteg? — susogá.

— Épen ma négy hete ez áldott napon, Sir, — szólt a nő. — De önnek nem szabad beszélni doktor. Nekem szigoruan meg van hagyva, hogy ne engedjem beszélgetni, mert akkor ismét veszélyezve lenne elméje... Uram, teremtőm! mily sok mindent összevissza beszélt ön.

— Négy hete! — sóhajtott. Ő azt hitte, hogy csak néhány óra mulhatott azóta el. De mi történt? Mikor és hol érte utól a betegség? A mult tökéletesen talány volt előtte. Tovább is tudakozódott volna még, de mistress Adams tagadólag rázta fejét s hallgatást intett. Kénytelen volt Reginald engedni s pár órát hallgatva pihent, afelett gondolkozva, vajon hol és mikor érte őt utól a baj, mely erejét ugy elragadta, hogy oly gyenge lett mint valami csecsemő. Bármily különösnek tessék is, de ő mind ama szenvedések és rémjelenetekre, melyeket kiállott, legkevésbbé sem emlékezett többé.

Mig ő efelett töprenkedett, halkan kopogtak az ajtón. Mistress Adams fölnyitá az ajtót s a szobaleány az ajtónál igy szólt:

— Milburn ur tiszteletét küldi és kérdezteti, hogy érzi már ma magát Charlton doktor?

— Mondja meg ön Milburn urnak, — szólt az ápolónő — hogy a doktor már sokkal jobban van, eszmélete is visszatért és láza már elmult.

Milburn! E név szolgált a talányhoz kulcs gyanánt. A mult, minden iszonyatával egyszerre villámként czikázott át agyán. A dalszinházban időzése, Milburnnal való találkozása a Taylor étteremben estelizésük, Milburnnál történt látogatása és ennek lakában történt elalvása, az álczás birák előtt való megjelenése, a „D by D“ kamarában s a még rettenetesebb „D by S“ börtönben átélt iszonyatos kinai, innen történt megszökése s az országuton összerogyása: mind egyszerre fölmerült lelkében.

Most midőn biztosságban érzé magát, minden kételye eloszlott üldözőjének személyére nézve. Tökéletesen meg volt győződve, hogy az senki más nem lehetett, mint Milburn Ralph. De hát mit jelentsenek tudakozódásai az ő egészségi állapota után? Lehetséges-e, hogy ez ember szemtelensége ennyire terjedjen? Charlton doktor ismét magához inté az ápolónőt.

— Sokszor tudakozódott Milburn ur hogylétem felől? — kérdé.

— Minden istenadta nap Sir. Senki sem volt több figyelemmel ön iránt, uram. Ő kiváló részvéttel van ön iránt és a legkeserübb szemrehányást teszi magának, hogy nem kisérte el hazáig azon éjen, midőn ön a rablók kezébe jutott.

(Folyt. köv.)

kettő a választmány többsége, egy annak kisebbsége és egy a főispán kivánsága szerint kijelölendő.

A választás folyamában szükségessé lett módositások ugyancsak ezen választmány által a fennebbi szabálynak megfelelőleg eszközlendők.

Ha akár bizottmányi, akár választmányi taggá, akár tisztviselővé oly valaki választatnék, ki törvényes qualificatióval nem bir, az ellen mind a főispán, mind a megye bármely tagja a választást követő négy hét alatt óvást tehet, s ha ennek eredménye nem lenne, a felett: bir-e az illető egyén a törvényes qualificatióval? a törvényhatóság székhelyén levő — vagy ha ott nem lenne, a legközelebb első folyamodásu törvényszék végérvényesen határoz.

A kire nézve kimondatik, hogy a törvényes-qualificatióval nem bir, a választottak közül kitörlendő és helyette más választandó.

(Vége köv.)

Ujdonságok.

* **A tornaegyleti ünnepélyre** vonatkozólag több oldalról hallottuk felmerülni azon kérdést, hogy miért nem tartatik ez ünnepély most is, mint három év óta — belépti dij nélkül? Erre nézve igen alapos oka van az egyletnek. — Ugyanis, a tornászoknak még mindig nincs saját helyiségük, hanem a főiskola testgyakorló intézetében — mint vendégek — tartják gyakorlataikat, már pedig ez egyletnek szüksége van csarnokra, már csak azért is, mert a leányok közül azok, kik a nevelés ezen ágában is képeztetni kivánnak, tartózkodnak az iskola épületébe menni. A város adott ugyan már 200 frtot az egyletnek, de ez összeg a czél elérésére oly kevés, hogy ezzel az épitést sem lehet megkezdeni. A most tartandó ünnepély tehát az egylet csarnoka épitési költségeinek fedezésére fordittatik, e dij (1 ft) különben is oly csekély, hogy az ott nyujtandó élvezetek gazdagon fogják azt kárpótolni. Hogy mily élvezetes lesz e tornaünnepély, mely a jövő hó 19 én a népkertben tartatik, bárki meggyőződhetik a következő müsorozatból: 1. Az egyleti tagok kivonulása a főiskolából a népkertbe. 2. Torna dal. 3. Alkalmi költemény. 4. Szabad tornagyakorlatok az összes müködő tornászokkal. 5. Verseny a kuszásban, 7 öles árboczon. 6. Verseny a korláton. 7. Humoristikai felolvasás. 8. Verseny a nyujtón. 9. Dal (a dalegylet által.) Verseny a magas ugrásban. 11. Zenedarab a zenészek által. 12. Verseny a gymnasztikai lovon és bakon. 13. Verseny az erőgyakorlatokban. 14. Verseny a gyors és kitartó futásban. 15. A dijak kiosztása. 16. Tüzi játék. 17. T á n c z, ha tetszik, kivilágos viradtig. Az ünnepély kezdete d. u. 3 órakor. Megemlitjük egyuttal a verseny-birákat. A szellemeikre nézve: Varga Lajos elnök, Buzás Pál, Csanádi György, Somogyi Pál, Nagy Pál választmányi tagok; a tornagyakorlatokra: Varga Lajos, Csanádi György, Örvényi Vilmos, Dorogi Lajos, Mészöly Gáspár, Somogyi Pál; póttagok: Tóth Sámuel, Klekner Rezső. Az ünnepély rendezői: Örvényi Vilmos, Klekner Rezső, ifj. Kardos László, Komjáthy László és Somogyi Pál.

* **Fölhivás!** — A debreczeni dalegylet alapitó, pártoló, és müködő tagjai tisztelettel fölkéretnek, hogy a zenede illetőleg dalárda helyiségében, folyó évi junius hó 3-án este ½9 órakor tartandó e l s ő h a v i p r ó b a előadáson, szabadjegyeik előmutatása mellett — megjelenni sziveskedjenek.

Sz. Nagy Károly, dalegyleti igazgató. Vadon Sándor, egyl. jegyző.

* **Dr. Kmetty Pált** városunk egyik jeles orvosát, ma délelőtt nagy veszély fenyegette; ugyanis midőn kocsiján szokásos körjáratát tette volna betegeihez, a lovak a piaczutczán megijedtek s megbokrosodván szilaj dühvel elragadták a könnyü jármüvet, melyben a tiszteletreméltó öreg ur ült. A lovak sebes rohamban nyargaltak váraduteza felé, a rud ketté tört, mely még inkább fokozá az aggasztó veszedelmet. Az éber kocsis azonban nem veszté el lélekjelenlétét, s csak is az ő hidegvérü bátorságának köszönhetni, hogy a szerencsétlen kezdet szomoru kimenetelt nem ért. Aczél karjaival oly keményen tartá a gyeplőt s oly ügyesen kormányozá a neki vadult tüsz paripákat, hogy azok végre is megfékeztettek és kifáradva tajtéktól elfedetten megállottak, s igy a derék doktornak egy kis ijedségen kivül más baja nem történt.

* **Távirat csigaháton.** Tegnap tétetett fel Pesten lapunk számára egy sürgöny, 8665. sz. a. Feladatott, mint a távirat mutatja, délután 3 óra 30 perczkor, megérkezett Debreczenbe estveli 10 óra 20 perczkor, kézbesittetett ma éjjel ¾1 órakor. Ezen hallatlan gyorsaság valóban dicséretére válik a távirdai hivatalnokoknak. Reméljük, hogy uj kereskedelmi ministerünk szives leend nyomozást tétetni az iránt, hogy kik érdemesitették magokat e sürgöny gyors továbbitásában; és az érdemet kellőleg jutalmazandja. Vederemo. —

* **Tüz támadt** most délután 3 óra tájban Cser utczán Pomor István házánál, hol az ól gyuladt ki, miről másik ólba is belekapott a láng, s egy órai időszak alatt, a 2 ólon kivül 3 ház égett meg, melyek ketteje — ugy halljuk — biztositva volt. Nagy erélyt fejtettek ki ugy a tüzoltó diákság még honn maradt tagjai, mint a városi fecskendők vezetői is, s ennek és egy cserepes háznak, melyen a tüz terjedése fenakadt, tulajdonitható, hogy a romboló tüz több kárt nem okozott. Miből származott a tüz, még kipuhatolni nem lehetett. — Ma reggel 10 óra tájban pedig sz.-anna utcza végén egy náddal terhelt szekér — szinte nem tudni mi okból — hamuvá lőn.

* **A gőzmalomnál** még mindig dolgoznak azon óriási kuton, mely a régi épület háta megett készül. Egy gőzgép is folyvást müködik ott, mely naponként 12 ezer akó vizet szivattyuz fel, hogy a mélységben dolgozó munkások ezáltal kényelmesen végezhessék teendőiket. Midőn e nagyszerü kutmunkálatot felemlitjük, egyszersmind kifejezést adunk azon ohajtásnak vajha mielőbb irhatnánk városunknak ama bölcs intézkedéséről is, melylyel Debreczen közepén is egy óriás artézi kut létesitése foganatosittatnék; hogy igy az egészség, szépités és az utak öntözésére minél több sikeres eszköz állhasson rendelkezés alatt.

* **Rendőr mint rendzavaró.** Ma reggel a piaczon nagy néptömeg csoportosult öszsze egy hajdu körül, ki feleségével veszekedvén, óriási lármát ütött, mely a piaczi közönséget nem kevéssé botránkoztatta meg. Nem hallottuk, hogy e hajdut büntették volna a rendzavarásért, pedig erre senki sem bir szabadalommal.

* **A boldogfalvai kertben** történt, pajta és gyepüégés okozóit elfogatta a kapitányi hivatal; a tettesek sertéspásztorok voltak.

Országgyülési értesitő.

(Május 30.)

Elnök S o m s s i c h.

A kormány részéről jelen: Szlávy (ki megjelenésekor éljenekkel üdvözöltetik, a baloldal egy része által is.) Eötvös, Gorove, Horváth, Bedekovics, Andrássy.

K a u t z Gy. jelenti, hogy a pénzügyi bizottmány az igazságügyministernek a birósági személyzet szaporitására szükséges költségeket illető előterjesztése folytán törvényjavaslatot készitett a póthitelt illetőleg. Ugyanő a Ferenczcsatorna bérletére vonatkozó központi bizottmányi jelentést előterjeszti. Kinyomatnak.

S z ő g y é n y László a központi bizottmány részéről az eszék-sziszeki vasutvonal kiépitésére vonatkozólag jelenti, hogy a törv. javaslat elfogadtatott.

T é r e y Pál a 2-ik osztály külön szavazatát jelenti be. Kinyomatnak.

A ház áttér napirendre, a munkács-stry-lemberg-eperjes-tarnóvi vasutvonal iránti törv. javaslatra. A pénzügyi bizottmány csak az egyik, t. i. a munkács-stry-i vonal kiépitését kivánja állam költségen, mig Bujanovics S. a központi bizottmány előadója, a törv. javaslatot elvileg elfogadásra ajánlja.

Z s e d é n y i Ede figyelmezteti a házat, hogy ha a központi bizottmány ajánlata értelmében fogadtatnék el a tjavaslat, elviselhetlen terhet venne az állam magára. A ház a minisztert azirànt utasitá, hogy e vonal érdekében tegye meg a szükséges lépéseket, de ily készületek megtétele nem történt, még csak csőd sem nyittatott az épitésre, söt alapos költségvetés sincs, s miután 70,000 ezüst forint lenne biztositandó egy mértföldre, a ház ily koczkázatra rá nem állhat. Azért is hivatva érzi magát, a központi bizottmány által ajánlott törvényjavaslattól eltérőleg inditványozni, hogy a ház e vonalnak országos költségen kiépittetésétől elállva, utasitsa a közl. ministert, hogy mindkét vonal engedélyezése tárgyában, a tárgyalásokat a megszabott módon kezdje meg, s az e tárgybeli számadásokat a ház birálata s határozata elé terjeszsze. (Minden oldalról élénk tetszés).

W a h r m a n n Mór a baloldalnak és a jobboldal egy részének helyeslése közt pártolja Zsedényi inditványát.

H o l l á n Ernő sürgős szükségnek nyilvánitja e vonalnak országos költségen kiépitését, mert Oroszország a magyar osztrák határszélen 5 vasutvonalat állitott s támadási irányzatai ellenében védekeznünk kell, határunkon e vonal kiépitése által. C s e r n á t o n y, G h y c z y K. T i s z a K., L u d v i g h, I v á n k a, S i m o n y i pártolják Zsedényi határozati javaslatát. H o l l á n védi a központi bizottmány javaslatát. Végre Bujanovics is Zsedényihez áll; s az egész ház, kevés kivétellel, elfogadja Zsedényi inditványát. E szerint a kormány törvényjavaslata elejtetik.

A napirend második tárgya volt az 1868-ik 45. t. cz. 2. §-a b) pontjának módositásáról szóló törvényjavaslat, mely szerint a m. keleti vasut marosvásárhelyi szárnyvonalának kiágazása ne Gerendnél, hanem Sz. Kocsárdnál eszközöltessék.

T i s z a László Torda városa érdekében szólalt fel, s egy módositást is nyujtott be.

H o l l á n államtitkár Tisza módositványát csak mint külön inditványt véli tárgyalhatónak.

T i s z a L. igéri, hogy legközelebb külön inditványt fog benyujtani.

A törvényjavaslat erre elfogadtatott.

Harmadik tárgy volt az 1868-ki 49. t. cz. 1. §-a d) pontjának módositásáról szóló törvényjavaslat, mely szerint a m. éjszaki vasut ne Beszterczebánya, hanem Körmöczbánya felé Ruttkának vezettessék, csatlakozásul a kassa-oderbergi vasuthoz.

P a u l i n y Tóth Vilmos a törvényjavaslat ellen, s a beszterczebányai irány meghagyása mellett szólt.

Hárman levén még szólásra feljegyezve, a vita folytatása fél 3-kor a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülésre halasztatott.

Fővárosi értesitő.

** A p e s t i e s k ü d t s z é k e l ő t t f. hó 31-én tárgyalják Frohner itteni vendéglősnek a „Styx" helybeli egyik zug-élczlap szerkesztője Saphir Ede ellen inditott sajtóperét.

** A B a t t h y á n y i ünnepélyre Szigligeti által készitett alkalmi szinmü „K e m é n y S i m o n" már szerepezve is van, Feleki lesz: Hunyady János; Lendvay: Kemény Simon; Szigeti: az öreg Kemény; Felekyné: Kemény neje, Ida; Egressy: Kereszty; Nagy Imre: Ida testvére Dezső.

** N a g y t ü z v o l t a Dunán tegnapelőtt estve, egy malom égett le, mit megmenteni nem tudtak. Borzasztó-szép látványt nyujtott az égő malom tüze!

** B a l a t o n - F ü r e d r e kéjvonatot rendeznek Budáról f. évi junius hó 5-én és 6-án. Egy személy a második helyen a kéjutazás minden kényelmében részesülhet 6 ftért, a harmadik helyen 4 ft 70 krért fogják személyenkint a kéjutazók szállitását és ellátását eszközölni.

** T e g n a p e l ő t t r e g g e l egy ó-budai zöldségárusnő, midőn zöldségével a pesti piaczra iparkodott, a szülfájdalmak erőt vettek rajta. Szerencsére egy Lichtenek nevü rendőr érkezett oda, ki minden fönnakadás nélkül szerencsésen teljesité a bába tisztét, s a megkönnyebbült anyának egy ép, egészséges fiu gyermeket mutatott föl. Mondják, hogy e rendőr már négy izben gyakorlá ily körülmények közt nagy szakavatottsággal philantrophiáját. Ugy látszik eltéveszté élethivatását, melyre a sors olykor kénytelen-kelletlen rászoritja a dilettantismusra.

Belföldi hirek.

** A f e l s ő - m a g y a r o r s z á g i g y á r i p a r uj lendületet nyert azon vállalatban, mely részvényekre alapitva, keményitő-gyárt létesitett Kassán. Még csak néhány részvény kapható. Az alig két hete megindult vállalat szépen és reményteljesen halad, naponkint h á r o m e z e r mázsát dolgozván fel; ez utóbbi pontért álljon jót kassai levelezőnk.

** T e r m é s z e t i t ü n e m é n y. Sarkadon, derült, napfényes időben egy földmivelőt a villám agyon sujtott.

** M a r h a v é s z. Biharmegyéből Pósalakáról és Mező Telkiről irtuk már, hogy a marhavész kiütött, s most Száldobágyról hallunk ily hirt, hol már egy izben dühöngött a vész.

** N a g y v á r a d o n, mint a „N. L. irja, megrenditő t r a g o e d i a történt közelebbi pénteken. Ugyanis a Jablonszky-ezredből egy csapat gyakorlatokat csinált a várudvaron. A gyakorló csapat között egyik közkatona az előtte való napon őrt állván 6 kemény töltést kapott, melyekből ötöt szakaszvezetőjének átadott, a hatodikat töltény tartójában feledé. — A gyakorlat napján a legénység 12 vaktöltényt kapott, melyeket a tartóba tett. — Gyakorlat közben a szerencsétlen véletlen azt akará, hogy a kemény töltény akadjon a kezébe, melyet puskájába téve a tiszt vezényszavára elsüté fegyverét. A lövést iszonyu jelenet követé. A golyó egy körülbelől 20 lépésnyire álló káplár és a mögötte álló őrmesteren keresztül hatolva egy harmadik közember mellébe furódott. A két első rögtön szörnyet halt, a harmadik halálosan megsebesült. Képzelhetni a jelenet hatását. A szerencsétlenség okozója majd nem megőrült, s jelenleg őrizet alatt áll, nehogy öngyilkossá legyen.

** G a z d a s á g i i n t é z e t e t tervez a kormány Elefánton (Nyitra) állitani.

** A s z é k e l y h i d i olvasó kör által, saját könyvtára javára f. évi jun. 12-kén az „uj hegyen" a gr. Rhédei-féle pajtánál zárt körü tánczvigalom rendeztetik; kezdete d. u. 3 órakor, személyjegy 1 ft, családjegy 3 ft.

** N y i r e g y h á z á n a Batthyány Lajos temetésének ünnepélye meg fog tartatni.

** G ö c s e j i m i s t e r i u m. A város atyái előbb roppant költséggel kiköveztettek egy utczát, és midőn ez szépen elkészült, azonnal felszedetek ott a követezet, hogy már most — földalatti csatornát ássanak.

Külföld.

— **Olaszországban** lassan bár, de folyvást terjed a forradalmi mozgalom. Legujabb sürgönyök szerint Genua mellett is képződött egy republikánus csapat, melyet a hatóság még idejekorán fedezett föl. Többé semmi kétség sincs, mikép M a z z i n i vezeti az egész mozgalmat. Egész Olaszhon el van halmozva forradalmi bizottmányokkal, mondja az „Oss. T." florenczi levelezője. Magában a fővárosban, Florenczben is van ily bizottság. G a r i b a l d i — mint irják — helyesli a mozgalmat, de mindenekelőtt Rómát akarja megszerezni Olaszországnak, és csak aztán akarja köztársaságivá tenni Olaszországot, mig M a z z i n i mindenekelőtt a republikánus elvek győzelmét akarja keresztül vinni. Azonban a két nagy hazafi megegyezett, s a felkelők először Róma ellen fognak vonulni. Semmi kétség, hogy a franczia csapatok most is megfogják oltalmazni a pápa uralmát, mint megoltalmazták 1849-ben és 1867-ben. A franczia lapok szerint már is erősitések fognak Rómába küldetni. A 22 és 42-dik franczia gyalogezred, s az első huszárezred állitólag már parancsot kaptak az elindulásra. E hir azonban kissé korainak látszik még.

— Rómából a **zsinat üléseire** vonatkozólag következőket irják: A zsinat f. hó 21-iki ülésében nem történt nevezetes esemény. Négy püspök beszélt: h á r o m a csalhatatlanság mellett, és e g y olasz püspök mellette. Az antiochiai patriarcha hatalmas beszédet tartott a csalhatatlanság ellen. Az ellenzéki püspökök egyáltalán nagy tevékenységet fejtenek ki. Igy egy okmányt szerkesztettek, melynek aláirása által kötelezni akarják magukat, hogy közülök egy sem fog azon javaslatra szavazni, mely a pápai csalatkozhatatlanságáról szól. Az eddig tett számitásból kitünt, hogy az ellenzéki püspökök száma nemcsak hogy nem fogyott, sőt még szaporodott is. Az ellenzékhez tartozik 43 magyar s német, 40 angol — amerikai, 29 franczia, 4 portugaliai s 10 olasz püspök. A jezsuiták kezdetben nagyon számitottak az amerikai püspökökre, most azonban nem kis csodálkozással kell csalódásukat bevallani.

Ezekre legnagyobb hatást gyakoroltak a főpapok irásbeli fejtegetései s különösen a sanct louis-i püspök kitünő nyilatkozata. Kezdetben, midőn Rómába jöttek, majd mindannyian az uj dogma emberei voltak s tévedésüket csak később kezdték belátni, midőn a látott szent dolgok iránt szemeik kissé jobban felnyiltak. A semmibe sem vevő zsarnoki bánásmód, a melylyel a püspökök lépten nyomon kénytelen voltak találkozni, az egyházi hamisitások látása, a mint az oly egyének által üzetik, kik az apostolok utódainak mondják magukat, azon erőszakos csürés csavarás, melylyel a történeti tényeket elferditeni igyekeznek, minden a szabadság legében fölnőtt társasági érzelmü főpapokat undor s haraggal tölté el s mindinkább a másik oldalra terelé őket.

— **A nemzetközi béke** s szabadság-liga negyedik congressusát f. évi sept. 12-én Zürichben fogja megtartani. A napirendre többek közt a következő kérdések tüzettek ki. Melyek azon gyakorlati eszközök, melyek által az állandó hadsereg eltörlése előmozdittathatnék? Melyek azon anyagi s erkölcsi eszközök, melyek a polgárok közti ellentéteket megszüntethetik?

Legujabb.

— B é c s, május 30. A lengyelekkel folyt értekezések befejeztettek, a kormány szabatosan kijelölé a lengyel bizalmi férfiak előtt azon álláspontot, melyet a galicziai határozatok kérdésében valamint az administrativ engedményekben elfoglalni szándékozik. Hogy a lengyelek el fogják küldeni képviselőiket a birod. tanácsba az kétségtelen; sőt Galiczia számára egy tárczanélküli ministernek kinevezése is kilátásba van helyezve.

— F l ó r e n c z, május 30. Umbriában és az egyházi államban ujabb felkelő bandák merültek fel; üldözésükre olasz és pápai csapatok küldettek ki.

— F l ó r e n c z, máj. 30. Umbriában és a p á p a i á l l a m b a n uj felkelő csapatok mutatkoztak. Olasz és pápai katonák küldettek ellenük.

— K o n s t a n t i n á p o l y máj. 29. A bagdadi kormányzó megszállott katonáival egy területet, mely eddig Törökország és Perzsia között viszály tárgyát képezte. Perzsia tiltakozik.

— M a d r i d, máj. 28. Egy hir tudni akarja, hogy Prim azon esetre, ha a cortes megtagadja a regenstől a királyi atributumokat, — le fogna köszönni. Azt hiszik, a képviselők megváltoztatják e kérdésbeni nézeteiket. Egy további hir szerint próbaválasztást akarnának eszközölni, hogy kitünjék, miszerint egy jelölt sem kap többséget.

— B é c s, máj. 28. A prágai német egylet a bécsi német egylet centralista manifestatiojához csatlakozott. Csehország többi német egyletei hasonlót szándékoznak tenni. A kormány megtagadta az alsó-ausztriai országgyülés választási törvényének szentesitését, mely a censust 29 frtra szállitja le. Ma várják a lengyelekkel való értekezletek befejezését.

Közgazdászat.

(E) Debr. máj. 31. Hetivásárunk nem volt népes, ugy az élet-féle, mint minden nemü élelmi czikknél a forgalom kevésnek mondható, a kelendőség nagy volt a forgalmi árak következők: buza 8 ft 40—80 kr, kétszeres 7 ft, rozs 5 ft 40—60 kr, tengeri 6 ft 20—40 kr, árpa, zab hiányzott. Nyers bőr elég volt, kész bőr keresetlen. Időjárásunk meleg s több nap óta száraz szeles.

Nyilttér.*)

A Debreczen-N.-Váradi Értesitő tisztelt szerkesztőjéhez!

Ön május 28-ki lapjában szives volt, müveimről birálatot közleni; miért is én ön iránt hálával tartozom; mert oly dicséret, mi ö n t ő l jőne, alig válhatnék becsületemre.

Ami fényképészi képességemet illeti az összeállitásban és kivitelben, hizelgek magamnak, hogy e téren tovább haladtam, mint ön a lapszerkesztésben. Legközelebb, bátorkodom önnek azon tanácsot adni, hogy se politikáról ne beszéljen, se müvészi ügyekbe ne ártsa magát.

Letzter L., fényképész, s a müvészet és tudomány nagy arany-érmének birtokosa. 227. 1—

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Bécsi tőzsde, máj. 31. Cs. arany 5.79. ezüst 121.25

Felelős szerk. s kiadótulajd. **Oláh Károly.**
Szerkesztőtárs: **Borostyáni Nándor.**

HIRDETÉSEK.

Ajtót kell nyitni a szerencsének!

100,000 tallér

kedvező esetben mint legfőbb nyeremény kinálkozik a

a legujabb nagy pénzkisorsolásban,

mely a Braunschweigi herczegségi kormány által engedélyeztetett és biztosittatott.

Csak nyeremények huzatnak, s tervszerüleg 6 sorsolás utján néhány hó alatt **29,000** nyeremény huzatik ki, ezek közt leszenek fönyerők:

100,000, 60,000, 40,000, 20,000, 15,000, 12,000, 2: 10,000, 2: 8000, 3: 6000, 3: 5000, 12: 4000, 34: 2000, 155: 1000, 261: 400, 383: 200, 18,600: 47 tallér stb.

A legközelebbi első nyereményhuzása ezen az állam által biztositott nagy pénzkisorsolásnak hivatalosan meg van állapitva s már **Junius 9. és 10-én 1870.** bekövetkezik.

Erre 1 egész eredeti sorsjegy ára csak 7 frt,
1 fél „ „ „ 3 frt 50 kr,
1 negyed „ „ „ 2 frt, osztrák pénzben beküldve.

Minden megbizás tüstént a legnagyobb gonddal eszközöltetik, s az eredeti sorsjegyet küldjük meg mindenkinek.

A megrendelések mellé minden megkivántató játéktervet dij nélkül hozzá csatolunk, s a huzás után a résztvevőknek a kihuzott számok hivatalos sorozatát megküldjük.

A nyeremények kifizetése állami jótállás mellett mindig a legpontosabban történik, s azt akár egyenesen megküldhetjük, akár összeköttetéseinknél fogva Ausztria minden nagyobb piaczán utalványozhatjuk.

Üzletünk a szerencse által kegyelve van, s legközelebb is több más nagy nyereményen kivül hivatalos bizonyitvány szerint három huzásban a főnyeremény háromszor nálunk nyeretett, s általunk az illetőknek tüstént kifizettetett.

Az ily szilárd alapokon nyugvó vállalatnál remélhetőleg határozottan lehet számitani az élénk részvételre, kérjük ennélfogva a közeli huzás alkalmából minél előbb egyenesen hozzánk fordulni.

S. Steindecker et. Comp.,
bank- és váltóüzlet Hamburgban.

Hol is mindenféle államkötvények, vasuti részvények és kölcsönsorsjegyek eladatnak és vásároltatnak.

☞ U. i. Ezuttal megköszönjük az irányunkban eddig mutatott bizalmat, s midőn ez uj sorsolásra fölhivjuk a t. cz. közönséget, ezuttal is arra fogunk törekedni, hogy t. érdekletteinknek teljes megelégedésére lehessünk mindig készséges és hasznos szolgálatainkkal.

219. 4—6 *A fentebbi.*

Nyári legelő.

1000 db. julhra ***Esztár határában, a Berettyó mellett;*** van benne erdő, juhászlak és julhszin is; értekezhetni iránta ünnep első napjáig Esztáron, azontul pedig Debreczenben, darabos-utczán 988. sz. a. tulajdonos ***Halász Imrével.*** 225. 1—2

Debreczeni gőzmalmi részvények

kaphatók **Tátray Kárpát,** gőzmalmi pénztárnoknál. 47. 22—

Eladó birtok.

A homokkertben egy elkülönitett, deszkával körül keritett, disznóhizlalón kivül mindenre használható 1300□öl helyiség szabad kézből eladó; értekezhetni szél-utcza 2480. sz. a. tulajdonos Bihari Jánossal. 209. 10—

Okszerü utasitas
az ujonan kipróbált angol óriás takarmányrépa mivelésre!

Erre legalkalmasabb a jó erős közép-porhanyó föld, kivált az oly talaj, melyben jó rozst, zöld takarmányt, jókori krumplit, árpát és lent elég biztossággal lehet termeszteni. Erős agyag- és keményföld a répának nem alkalmas, mivel az ilyen földben a gumókifejlődés nehezen indul. Miután ezen répa termesztésére alkalmas föld választatott ki, az középmélyen jól megszántatik, boronával elegyengettetik, s azután a mag jó vékonyan elvettetik. Ezt az által éri el az ember, hogy 1 font maggal mintegy 4 mércze friss homokot (nem futó sivár homokot) jól összevegyit, s ezzel veti be a földet. Mivel a harmat igen jótékonyan hat a vetésre, legjobb, ha az ember este napiemente után teszi a vetést, s reggel napfeljötte előtt azt, könnyedén, mintegy fél- vagy ¾ hüvelyknyi mélyen elboronálja, ami könnyü borona, vagy tövisbokor segélyével megtörténhetik.

Mihelyt a mag kikél, ami ezen mód alapján nem késik sokáig, meg kell nézni a répákat, hogy nincsenek-e sürün, s ha ez az eset, meg kell ritkitni, ugy, hogy **minden négyszög lábon egy palánt maradjon;** mert a vastag sor nem ér semmit, s könnyen bekövetkezhetik, hogy ahelyett, hogy a gumók kiképződnének, a palántok hirtelen magasra nőnek, s azt hinné az ember, hogy repczét vetett.

A répa 14 hét alatt tökéletesen megnő, és a jókor termeltek télkezdetéig elfogyasztandók, a később termeltek téli szüségre megtartandók, mivel az utóbbiak egész tavaszig is megtartják táperejöket és állandóságukat.

Ezen répa, jelen utasitás szigoru megtartása mellett **minden, eddig ismert, takarmányrépák közt** legszebb és leghasznosabb; terjedelmét illetőleg 1—3 lábig megnő, és **5**, sőt **10—15 font** sulyra is vergődnek, minden különös előkészités nélkül, mert ezt sem kapálni, sem töltögetni nem kell, mivel csak gyökere nő a földben, a répa azonban mint a káposztafő a föld felett terül el. Ezen répa husa homályos sárga, külseje cseresznye-barna, nagy nedvgazdag levelekkel. Előnyösen termelhetni e répát még akkor is, midőn az első jókori termést már leszedte, például zöldtakarmány, tavaszi káposzta, repcze, len és rozs után. Ha rozstarlóba történik a vetés, és pedig augusztusig, egész határozottsággal nagy termést várhat és sok száz mérőt termelhet.

A kisérlet bebizonyitandja, hogy e répamivelés tizszerte jobb, mint a fehér- vagy tehén-répatermelés; mivel ezen répa-abrak után a tej és vaj finom izt nyer, mely kedvező eset a másik kettőnél elő nem fordul, s a fehérrépánál is csak fáradtság után vihető ki. E répa mint hizlaló-takarmány is első helyet foglal el. — Egy font mag a nagyobb fajtából 4 frt. — 2 magd. holdra elég. — Középfajtából egy font 2 frt; ¼ fonton alul nem adatik. A vetés jó sikereért csak ***augusztus 1-ig*** adok el magot.

☞ **Bérmentesitett megbizások az első postával elküldetnek, s a hol az összeg nincs mellékelve, postai utalványnyal pótolható.** 220. 2—

Bieck Ferdinánd in Schwedt a. d. Oder.

Debreczen. 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában.